

4/6/10

2/8

การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์

นางสาวศศิลักษณ์ แจ่มสุข

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-631-742-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

516732820

The Depiction of Protagonist in Television Drama

Miss Sasilak Jangsuk

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Arts

Department of Mass Communication

Graduate School

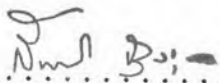
Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-631-742-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์
โดย นางสาวศศิลักษณ์ แจ่มสุข
ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี

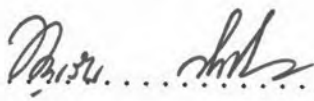
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์จุมพล รอดคำดี)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขวัญเรือน กิตติวัฒน์)

ศตวรรษที่ ๒๕ : การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์ (THE DEPICTION OF PROTAGONIST IN TELEVISION DRAMA) อ.ที่ปรึกษา : รศ.จุมพล รอดคำดี, 147 หน้า ISBN 974-631-742-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำเสนอภาพตัวละครเอกในโทรทัศน์ช่วงหลังข่าวภาคค่ำในปัจจุบัน และเปรียบเทียบภาพตัวละครเอกตามแก่นเรื่องที่ปรากฏ โดยวิเคราะห์ละครที่ออกอากาศในเดือนตุลาคม ถึง ธันวาคม 2536 จำนวน 11 เรื่อง ภายใต้กรอบแนวคิดชั้นทางวัฒนธรรม และแนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของตัวละครเอกที่ปรากฏ โดยส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางถึงชนชั้นสูงในสังคมเมือง อยู่ในวัยหนุ่มสาว หน้าตาและบุคลิกดี เป็นโสด มีอาชีพและการศึกษา สิ่งที่ได้รับการนำเสนอเป็นหลักคือ คุณงามความดีของตัวละคร ซึ่งปรากฏค่านิยมของตัวละครเอกหญิงคือ ความเป็นแม่ศรีเรือน และการศึกษา ส่วนค่านิยมของตัวละครเอกชายคือ การมีอาชีพและรายได้ ความเป็นผู้นำ และการศึกษา ภาพของตัวละครเอกต่าง ๆ ดังกล่าวถูกสร้างขึ้นเพื่อสื่อถึงคนดูในเรื่องค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม

นอกจากนี้ยังพบว่าละครที่ศึกษา ปรากฏแก่นเรื่องเกี่ยวกับความรักและศีลธรรมจรรยา และไม่ปรากฏความสัมพันธ์ระหว่างแก่นเรื่องกับภาพตัวละครเอก

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต ๑๗๑๑๗ ๑๑๖๑๗
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C550243 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD : DEPICTION/PROTAGONIST/TELEVISION DRAMA

SASILAK JANGSUK : THE DEPICTION OF PROTAGONIST IN TELEVISION
DRAMA. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.JOOMPOL RODCUMDEE. 147 PP
ISBN 974-631-742-3

The research is purposive study focusing on 1. the depiction of protagonist of prime time television drama series 2. comparing the protagonist characters among the theme of series. The research method intends to analysing television series from October to December 1993, broadcasted on channel 3,5 and 7 by two indicators: Cultural Indicators and Social Construction of Reality.

The major findings from this research could be concluded that: the main character of the protagonist are the upper-middle class living in a town, younger people, good looking, good personality, single, having occupation and good education. The important characters of main protagonist is the goodness which can be explained in term of social values judgement. The main actress was presented as a good housewife and an educated lady. Furthermore, the appearance of occupation and high income, leading characteristic and good education are the character of the main actors. The main protagonists are intentionally built for communicating with the viewers about social values and norms.

Moreover, the main theme of all series are involved with love affairs and morality, but in term of the relationship between the theme and the protagonist is not found.

ภาควิชา.....การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา.....การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา.....2538

ลายมือชื่อนิติ.....ชาติวัฒน์ วัฒนกุล

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รศ. จุมพล รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำต่างๆด้วยความอดทน และเอาใจใส่ยิ่งตลอดมา รศ. ดร. อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ ผศ. ชวิญ เรือน กิตติวัฒน์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย รวมทั้งอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ต่างๆที่มีค่าเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ให้ความช่วยเหลือในการอัดเทปโทรทัศน์ละครที่ทำการศึกษา ผู้เอื้อเฟื้ออุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งผู้แต่งหนังสือทุกเล่ม ที่ผู้วิจัยใช้ประกอบงานวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ เพื่อนๆ พี่ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำ และให้กำลังใจผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดา คุณอาและญาติพี่น้อง ที่สนับสนุนและให้กำลังใจผู้วิจัยเสมอมา จนทำให้ผู้วิจัยผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ และสำเร็จการศึกษาตามที่ได้ตั้งใจไว้

ศศิลักษณ์ แจ่มสุข

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ความเป็นมาของละครโทรทัศน์.....	7
องค์ประกอบของละครโทรทัศน์ไทย.....	9
แนวคิดเรื่องตัวละคร.....	14
แนวคิดเรื่องหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์บทละคร.....	16
แนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคมของสื่อมวลชน.....	20
แนวคิดเรื่องดัชนีทางวัฒนธรรม.....	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	28
แหล่งข้อมูล.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
การนำเสนอข้อมูล.....	30
4. รูปแบบและองค์ประกอบของละคร.....	32
แก่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก.....	33
แก่นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา.....	57
5. ลักษณะการสร้างภาพตัวละครเอกที่ปรากฏ.....	68
เพศ-อายุ.....	68
การศึกษา.....	69
อาชีพ.....	70
สถานภาพทางสมรส.....	72
สถานภาพทางสังคม.....	73
ถิ่นฐานเดิม.....	76
บุคลิกภาพตัวละคร.....	77
ลักษณะนิสัยตัวละคร.....	86
6. คุณลักษณะที่สำคัญของตัวละครเอก.....	97
แก่นเรื่องเกี่ยวกับความรัก.....	97
แก่นเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยา.....	111
7. ค่านิยมทางสังคมของตัวละครเอก.....	119
ค่านิยมชุดหลักของตัวละครเอกหญิง.....	119
ค่านิยมชุดหลักของตัวละครเอกชาย.....	121
ค่านิยมชุดรอง.....	124

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
8. ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของตัวละครเอก.....	126
การถ่ายทอดอุดมการณ์ทางสังคมผ่านตัวละครเอก.....	127
เปรียบเทียบภาพตัวละครเอกตามแก่นเรื่อง.....	131
ภาพตัวละครเอกชายและหญิง.....	131
9. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	134
อภิปราย.....	139
ข้อเสนอแนะในงานวิจัย.....	143
รายการอ้างอิง.....	144
ประวัติผู้เขียน.....	147

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ช่วงอายุของตัวละครเอก.....	69
ตารางที่ 2	ระดับการศึกษาของตัวละครเอก.....	70
ตารางที่ 3	อาชีพของตัวละครเอก.....	71
ตารางที่ 4	สถานภาพทางสมรสของตัวละครเอก.....	73
ตารางที่ 5	ชนชั้นของตัวละครเอก.....	75
ตารางที่ 6-16	คุณลักษณะของตัวละครเอกของละครแต่ละเรื่อง....	98-115